



Innst. 388 L

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 97 L (2010–2011)

Innstilling fra justiskomiteen om endringer i allmennaksjeloven og aksjeloven mv. (gjennomføring av direktiv 2009/109/EF)

Til Stortinget

Sammendrag

Proposisjonen inneholder forslag om endringer i allmennaksjeloven og aksjeloven.

Lovforslaget gjennomfører Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/109/EF 16. september 2009. Direktivet gjør endringer i annet selskapsrettsdirektiv (kapitaldirektivet), tredje selskapsrettsdirektiv (fusjonsdirektivet) og sjette selskapsrettsdirektiv (fisjonsdirektivet) samt direktivet om grensekryssende fusjoner. Endringene gjelder saksbehandlingsreglene for fusjoner og fisjoner av allmennaksjeselskaper og innebærer i hovedtrekk forenklinger for selskapene. Direktivet ble bindende for Norge ved EØS-komiteens beslutning 12. mars 2010. Gjennomføringsfristen for direktivet i nasjonal rett er 30. juni 2011.

Direktivene som direktiv 2009/109/EF endrer, er gjennomført i lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven). En del av bestemmelsene i direktivet krever endringer i allmennaksjeloven kapittel 13 om fusjon og kapittel 14 om fisjon, mens andre bestemmelser åpner opp for at statene kan gjøre unntak fra rapporterings- og dokumentasjonskrav som tidligere har vært obligatoriske. Direktivene som endres, omfatter ikke aksjeselskaper, men det er i hovedsak gitt tilsvarende regler i aksjeloven som i allmennaksjeloven. Departementet ser det som ønskelig å opprettholde stor grad av

parallellitet mellom de to aksjelovene, så fremt ikke ulike hensyn gjør seg gjeldende for de to selskapsformene. Det foreslås derfor også enkelte endringer i aksjeloven som korresponderer med forslagene til endringer i allmennaksjeloven.

Det foreslås i denne proposisjonen blant annet endringer i reglene om mellombalanse i allmennaksjeloven i reglene om utsendelse av fusjonsdokumentene til aksjeeierne i allmennaksjeloven og i reglene om melding og kunngjøring av fusjonsplanen i allmennaksjeloven. Videre foreslås det en ny bestemmelse både i allmennaksjeloven og aksjeloven med forenklede regler for likedelingsfisjoner ved nystiftelse av selskap og en ny bestemmelse med regler om fisjoner der de overtakende selskapene til sammen eier samtlige aksjer i selskapet som deles.

I proposisjonen foreslås det også retting av en inkurie i panteloven, og det foreslås å endre tre bestemmelser i finansieringsvirksomhetsloven og tvangsfullbyrdsloven. Disse bestemmelsene viser fortsatt til kredittkjøpsloven selv om denne loven ble opphevet ved lov 7. mai 2010 nr. 15.

Når det gjelder økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene opplyser departementet at gjennomføringen av direktivet vil innebære noen forenklinger for selskapene i en fusjons- eller fisjonsprosess.

Forslagene vil ha visse administrative konsekvenser for Brønnøysundregistrene. Forslaget om å fjerne kravet til at fusjons- og fisjonsplaner skal kunngjøres i avis, vil kunne innebære en viss besparelse for Brønnøysundregistrene. Det er ikke grunn til å tro at direktivet vil få andre nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Sigvald Oppebøen Hansen, Stine Renate Håheim, Thor Lillehovde og Tove-Lise Torve, fra Fremskrittspartiet, Hans Frode Kielland Asmyhr, Morten Ørsal Johansen, Åse Michaelsen og lederen Per Sandberg, fra Høyre, André Oktay Dahl og Anders B. Werp, fra Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til Prop. 97 L (2001–2011), Endringer i allmennaksjeloven og aksjeloven mv. Lovforslaget gjennomfører Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/109/EF, som gjør endringer i annet selskapsrettsdirektiv (77/91/EØF, kapitaldirektivet), tredje selskapsrettsdirektiv (78/855/EØF, fusjonsdirektivet) og sjette selskapsrettsdirektiv (82/891/EØF, fisjonsdirektivet) samt direktivet om grensekryssende fusjoner (2005/56/EF). Endringene som gjelder saksbehandlingsreglene for fusjoner og fisjoner av allmennaksjeselskaper, er ment å innebære forenklinger for selskapene. Gjennom EØS-komiteens beslutning nr. 37/2010, hvor EØS-avtalens vedlegg XXII (selskapsrett) ble endret, er direktivet bindende for Norge. Komiteen setter pris på at regjeringen ved herværende proposisjon gir Stortinget anledning til å behandle lovendringsforslagene slik at Norge overholder den nasjonale gjennomføringsfristen for direktivet.

Komiteen slutter seg til forslaget om at fusjonsrapport i aksjeselskaper alltid skal redegjøre for fusjonens betydning for de ansatte. Imidlertid gjennomføres det en del fusjoner der selskapene ikke har ansatte. Komiteen viser til at noe av formålet med direktivet er å redusere de administrative byrdene og kostnadene, og mener at det da er overflødig med en slik rapport. For selskaper som ikke har ansatte, legger komiteen til grunn at det er unødvendig med en egen rapport om betydningen for de ansatte, hvis samtlige aksjeeiere i selskapet har samtykket i at det ikke skal lages rapport om selve fusjonen etter aksjeloven § 13-9.

Komiteen støtter departementet i synet på at det er ønskelig å videreføre graden av parallellitet som er mellom aksje- og allmennaksjeloven.

Komiteen har merket seg at ingen av høringsinstansene har ytret seg negativt til at direktivet gjennomføres i norsk rett, selv om enkelte av lovendringsforslagene ikke ansees som gunstige.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i allmennaksjeloven og aksjeloven mv. (gjennomføring av direktiv 2009/109/EF)

I

I lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper gjøres følgende endringer:

§ 4-25 første ledd første punktum skal lyde:

Eier et allmennaksjeselskap alene eller gjennom *datterselskap ni tideler eller mer* av aksjene i et datterselskap og har en tilsvarende del av de stemmer som kan avgis på generalforsamlingen, kan styret i morselskapet beslutte at morselskapet skal overta de øvrige aksjene i datterselskapet.

§ 13-3 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Styret i hvert av selskapene som skal fusjonere, skal gi opplysninger til generalforsamlingen i selskapet og til styret i de andre selskapene som deltar i fusjonen, om vesentlige endringer i eiendeler, rettigheter og forpliktelser som har funnet sted i tiden mellom undertegningen av fusjonsplanen og behandlingen av fusjonsplanen i generalforsamlingene som skal treffe beslutning om fusjon.

§ 13-5 nytt annet ledd skal lyde:

(2) Eier et allmennaksjeselskap ni tideler eller mer av aksjene i et annet allmennaksjeselskap eller aksjeselskap og har en tilsvarende del av de stemmer som kan avgis på generalforsamlingen, kan beslutningen i morselskapet om fusjon med datterselskapet treffes av styret. Det samme gjelder dersom et aksjeselskap eier ni tideler eller mer av aksjene i et allmennaksjeselskap og har en tilsvarende del av de stemmer som kan avgis på generalforsamlingen.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

§ 13-5 tredje ledd skal lyde:

(3) Beslutningen kan ikke treffes av styret dersom aksjeeiere som representerer minst fem prosent av aksjekapitalen, krever det innen to uker etter at underretning til aksjeeierne er utsendt etter § 13-12 annet ledd. Styret skal i så fall sørge for at møte i generalforsamlingen holdes innen en måned etter at kravet er fremsatt.

§ 13-8 skal lyde:

§ 13-8 *Vedlegg til fusjonsplanen*

Som vedlegg til fusjonsplanen skal følge:

1. vedtektene for de selskapene som deltar i fusjonen;
2. de deltakende selskapenes årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for de siste tre regnskapsår og eventuell halvårsrapport etter verdipapirhandelloven § 5-6 som har balansedag senere enn balansedagen i siste årsregnskap;
3. mellombalanser for de deltakende selskaper, dersom planen undertegnes mer enn seks måneder etter balansedagen for det senest fastsatte årsregnskapet, og det ikke følger en halvårsrapport som nevnt i nr 2 som vedlegg til fusjonsplanen. Mellombalansene skal være utarbeidet og revidert etter reglene for årsregnskap, og balansedagene må ikke ligge lenger tilbake i tid enn tre måneder før dagen for undertegningen av planen. Kongen kan ved forskrift fastsette unntak fra og gi nærmere regler om kravet til mellombalanser, og kan fastsette andre krav til revisjon av mellombalanser enn det som følger av annet punktum.

§ 13-12 skal lyde:

§ 13-12 *Underretning til aksjeeierne*

(1) Senest en måned før generalforsamlingen skal behandle fusjonsplanen og frem til og med dagen for generalforsamlingen skal fusjonsplanen og øvrige saksdokumenter (jf. §§ 13-6 til 13-11) gjøres tilgjengelige for aksjeeierne på selskapets forretningskontor eller på selskapets internettsider. En aksjeeier kan kreve å få tilsendt dokumentene, med mindre dokumentene kan lastes ned og skrives ut fra selskapets internettsider i hele den perioden som er nevnt i første punktum. Selskapet kan ikke kreve noen form for godtgjøring for å sende dokumentene til aksjeeierne. Innkallingen til generalforsamling skal opplyse om hvor dokumentene er tilgjengelige, eventuell annen informasjon aksjeeierne må ha for å få tilgang til selskapets internettsider, og informasjon om aksjeeiernes rettigheter etter annet og tredje punktum.

(2) Skal beslutningen i det overtakende selskapet treffes av styret, skal dokumentene gjøres tilgjengelige for aksjeeierne etter reglene i første ledd senest en måned før generalforsamlingen i hvert av de overdragende selskapene. Aksjeeierne i det overtakende selskapet skal innen fristen etter første punktum underrettes om at dokumentene er tilgjengelige ved skriftlig henvendelse til hver enkelt aksjeeier. Første ledd annet til fjerde punktum gjelder tilsvarende.

§ 13-13 skal lyde:

§ 13-13 *Melding av fusjonsplanen til Foretaksregisteret*

(1) Et allmennaksjeselskap som omfattes av fusjonsplanen, skal melde planen til Foretaksregisteret.

(2) Foretaksregisteret skal kunngjøre planen gjennom Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon.

(3) Generalforsamlingen som skal behandle fusjonsplanen, kan tidligst avholdes en måned etter at planen er kunngjort. Skal beslutningen treffes av styret i det overtakende selskapet, må kunngjøringen for dette selskapet skje senest en måned før generalforsamlingen i det eller de overdragende selskapene.

§ 13-24 annet ledd nr. 1 skal lyde:

Styrene skal utarbeide en felles fusjonsplan etter reglene i § 13-6. § 13-6 første ledd nr 3 og 4 gjelder ikke.

§ 13-24 annet ledd nr. 3 skal lyde:

Senest en måned før og frem til styrets beslutning i morselskapet skal følgende dokumenter gjøres tilgjengelige for aksjeeierne på selskapets forretningskontor eller på selskapets internettsider:

- a) fusjonsplanen, jf. nr. 1;
- b) de deltakende selskapenes årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for de tre siste regnskapsår og eventuell halvårsrapport etter verdipapirhandelloven § 5-6 som har balansedag senere enn balansedagen i siste årsregnskap;
- c) mellombalanser for de deltakende selskapene. § 13-8 nr. 3 gjelder tilsvarende.

Aksjeeierne i morselskapet skal innen en måned før styrets beslutning underrettes om at dokumentene er tilgjengelige ved skriftlig henvendelse til hver enkelt aksjeeier. § 13-12 første ledd annet til fjerde punktum gjelder tilsvarende.

§ 13-25 annet ledd nr. 2 skal lyde:

§ 13-3 annet til fjerde ledd,

§ 14-5 skal lyde:

§ 14-5 *Opplysningsplikt*

Styret i det selskapet som skal deles, skal gi opplysninger til sin generalforsamling og til styret i et overtakende selskap om vesentlige endringer i eendeler, rettigheter og forpliktelser som har funnet sted i tiden mellom undertegningen av fusjonsplanen og vedtakelsen av fusjonsplanen.

Ny § 14-11 a skal lyde:

§ 14-11 a *Særlige regler for likedelingsfusjon*

Når en fusjon skjer ved overføring til ett eller flere nystiftede selskaper, og aksjene i det eller de nystiftede

de selskapene skal tildeles aksjeeierne i selskapet som deles, i samme forhold som de eide aksjer i det delte selskapet, gjelder ikke § 13-8 nr. 3, § 13-9 og § 13-10, jf. § 14-4 tredje ledd.

Ny § 14-11 b skal lyde:

§ 14-11 b *Fisjon når de overtakende selskapene eier samtlige aksjer i det overdragende selskapet*

Dersom fisjonen skal gjennomføres ved at det overdragende selskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser skal fordeles på to eller flere overtakende selskaper som til sammen eier samtlige aksjer i det overdragende selskapet, kan fisjonen gjennomføres ved at beslutningen etter § 14-6 i selskapet som skal deles, treffes av styret og uten at det ytes vederlag.

II

I lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper gjøres følgende endringer:

§ 4-26 første ledd første punktum skal lyde:

Eier et aksjeselskap alene eller gjennom *datterselskap ni tideler eller mer* av aksjene i et annet aksjeselskap og har en tilsvarende del av de stemmer som kan avgis på generalforsamlingen, kan styret i morselskapet beslutte at morselskapet skal overta de øvrige aksjene i datterselskapet.

§ 13-3 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Styret i hvert av selskapene som skal fusjonere, skal gi opplysninger til generalforsamlingen i selskapet og til styret i de andre selskapene som deltar i fusjonen, om vesentlige endringer i eiendeler, rettigheter og forpliktelser som har funnet sted i tiden mellom undertegningen av fusjonsplanen og behandlingen av fusjonsplanen i generalforsamlingene som skal treffe beslutning om fusjon.

§ 13-5 første og nytt annet ledd skal lyde:

(1) Kan kapitalforhøyelsen i det overtakende selskapet gjennomføres i henhold til styrefullmakt etter reglene i §§ 10-14 til 10-19 som angir at den omfatter fusjon, kan beslutningen om fusjon treffes av styret. Har selskapet bedriftsforsamling, kan beslutningen likevel ikke treffes av styret uten at fusjonsplanen er godtatt av bedriftsforsamlingen.

(2) Eier et aksjeselskap ni tideler eller mer av aksjene i et annet aksjeselskap og har en tilsvarende del av de stemmer som kan avgis på generalforsamlingen, kan beslutningen i morselskapet om fusjon med datterselskapet, treffes av styret.

§ 13-9 skal lyde:

§ 13-9 *Rapport om fusjonen*

(1) Når fusjonsplanen er ferdig, skal styret i hvert selskap utarbeide en skriftlig rapport om fusjonen og hva den vil bety for selskapet. Rapporten skal redegjøre for begrunnelsen for forslaget om fusjon og den betydning fusjonen kan få for de ansatte i selskapet.

(2) Kravene i første ledd gjelder ikke dersom samtlige aksjeeiere i selskapet samtykker til dette. Styret skal likevel utarbeide en skriftlig rapport om den betydning fusjonen kan få for de ansatte i selskapet.

§ 13-23 annet ledd nr. 1 skal lyde:

Styrene skal utarbeide en felles fusjonsplan etter reglene i § 13-6. *Kravene i § 13-6 første ledd nr 3 og 4 gjelder ikke.*

§ 13-23 annet ledd nr. 3 tredje punktum skal lyde:

Dokumenter som nevnt i annet punktum kan i stedet legges ut til ettersyn for aksjeeierne på morselskapets forretningskontor *eller internettsider.*

§ 14-5 skal lyde:

§ 14-5 *Opplysningsplikt*

Styret i det selskapet som skal deles, skal gi opplysninger til sin generalforsamling og til styret i et overtakende selskap om vesentlige endringer i eiendeler, rettigheter og forpliktelser som har funnet sted i tiden mellom undertegningen av fisjonsplanen og *vedtakelsen av fisjonsplanen.*

Ny § 14-11 a skal lyde:

§ 14-11 a *Særlige regler om likedelingsfisjon*

Når en fisjon skjer ved overføring til ett eller flere nystiftede selskaper, og aksjene i det eller de nystiftede selskapene skal tildeles aksjeeierne i selskapet som deles, i samme forhold som de eide aksjer i det delte selskapet, gjelder ikke §§ 13-9 og 13-10, jf. § 14-4 tredje ledd.

Ny § 14-11 b skal lyde:

§ 14-11 b *Fisjon når de overtakende selskapene eier samtlige aksjer i det overdragende selskapet*

Dersom fisjonen skal gjennomføres ved at det overdragende selskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser skal fordeles på to eller flere overtakende selskaper som til sammen eier samtlige aksjer i det overdragende selskapet, kan fisjonen gjennomføres ved at beslutningen etter § 14-6 i selskapet som skal deles treffes av styret og uten at det ytes vederlag.

III

I lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant gjøres følgende endring:

§ 3-4 annet ledd bokstav b og c skal lyde:

rett til varemerke, sekundært forretningskjennetegn, patent, design, kretsmønster for integrerte kretser og planteforedlerrett og ervervet opphavsrett, herunder rett til utøvende kunstners fremføring av et verk, *undersøkelsesrett etter lov 19. juni 2009 nr. 101 om erverv og utvinning av mineralressurser.*

IV

I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner skal § 2-12 sjette ledd annet punktum lyde:

For *kreditt* som gis i tilknytning til *kjøp*, gjelder bestemmelsene om opplysningsplikt i *finansavtaleloven*.

V

I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse gjøres følgende endringer:

§ 9-3 annet punktum skal lyde:

Begjæringen skal inneholde en utregning og oppstilling over det saksøkeren vil godskrive seg etter § 9-8 *første ledd*.

§ 9-6 annet ledd skal lyde:

Dersom saksøkte er til stede og ikke betaler, skal namsmannen gjøre saksøkte kjent med dennes rettigheter *etter denne lov*.

VI

1. Loven del I og II gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Loven del III, IV og V trer i kraft straks.
2. Kongen kan gi overgangsregler.

Oslo, i justiskomiteen, den 31. mai 2011

Per Sandberg

leder

Anders B. Werp

ordfører

